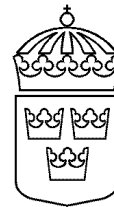

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

1995/96:AU5y

EU-frågornas behandling i riksdagen

1995/96
AU5y

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 14 mars 1996 beslutat hemställa om yttrande från övriga utskott samt EU-nämnden angående EU-frågornas behandling i riksdagen. Som underlag till yttrandet har översänts en inom KU:s kansli upprättad promemoria med ett antal närmare preciserade frågor.

Med anledning av KU:s hemställan får arbetsmarknadsutskottet anföra följande.

Inledningsvis vill utskottet först anmärka att det har gått förhållandevis kort tid sedan Sverige blev medlem i EU och att det ännu är alldeles för tidigt att göra en ingående och omfattande utvärdering av organisationen av EU-arbetet i riksdagen.

EU-frågorna inom utskottets beredningsområde

Lagstiftningsfrågor

Sedan Sverige blev medlem i EU har utskottet behandlat fyra EG-direktiv för införlivande i svensk lagstiftning. Det gäller det s.k. övergångsdirektivet (77/187/EEG) och direktivet (75/129/EEG) om kollektiva uppsägningar.

Det förstnämnda direktivet innehåller regler om skydd för arbetstagares rättigheter vid övergång av företag (bet. 1994/95:AU4, rskr. 123). Det andra direktivet innehåller föreskrifter om kollektiva uppsägningar. Båda direktiven behandlas i utskottets betänkande 1994/95:AU4.

Båda dessa direktiv var aktuella för införlivande redan före Sveriges medlemskap men ledde då inte till lagstiftning.

I dagarna har utskottet justerat två betänkanden (1995/96:AU8 och 1995/96:AU9) som behandlar propositioner om två EG-direktiv. Det ena, 94/45/EG, leder till lagstiftning om europeiska företagsråd. Det andra, 93/104/EG, innebär att vissa förändringar görs i arbetstidslagen.

Andra frågor inom utskottets beredningsområde

I samband med behandlingen av regeringens proposition 1994/95:137 om stöd för nyanställningar (bet. 1994/95:AU8 och 1994/95:AU20, rskr. 180) förekom under beredningen av ärendet mycket omfattande kontakter med

regeringskansliet för att utröna resultatet av den ”notifiering” som gjorts hos EU-kommissionen.

1995/96:AU5y

På motsvarande sätt hölls kontakter med regeringskansliet i samband med beredningen av den regionalpolitiska propositionen 1994/95:161 (bet. 1994/95:AU13, rskr. 426), framför allt vad gällde diskussionen om strukturfondernas olika målområden.

Information och påverkan

Information från kommissionen

Den information som kommer till utskottet från kommissionen kanaliseras via kammarkansliet. Där diarieförs alla inkommande handlingar. En lista på inkommande ärenden tas ut ur diariet en gång varje månad till utskottets sammanträden. De handlingar som angår arbetsmarknadsutskottets beredningsområde vidarebefordras till utskottets kansli. Handlingar som bedöms vara särskilt intressanta delas ut till ledamöterna. Det är inte alltid helt lätt att avgöra ”status” på en handling. Ofta finns i materialet ingen indikation på om handlingen är av särskild vikt eller inte. Inte sällan kommer handlingen först i en engelsk version. En allmän iakttagelse är att dokumenten är svår-tillgängliga. Det saknas t.ex. en sammanfattning av dokumentets innehåll.

Några direkta kontakter med företrädare för kommissionen har inte förekommit.

Information från regeringen

Sedan Sverige blev medlem i EU har utskottet fått information om pågående och kommande aktiviteter som rör utskottets beredningsområde genom regelbundna besök av representanter för regeringen/regeringskansliet.

Det har skett antingen på begäran av utskottet eller genom initiativ från regeringskansliet.

På detta sätt har utskottet erhållit information på sysselsättningsområdet av dåvarande statssekreteraren Tommy Ohlström samt i förekommande fall av dåvarande biträdande statssekreteraren Curt Malmberg och vederbörande tjänstemän i Arbetsmarknadsdepartementet vid fem tillfällen under det gångna året. Vid det första tillfället i mars 1995 fick utskottet *en allmän orientering* av aktuella ärenden hos EU. Vid de fyra senare tillfällena var informationen direkt kopplad till aktuella ärenden hos kommissionen.

Curt Malmberg har vidare tillsammans med vederbörande tjänstemän i Arbetsmarknadsdepartementet vid fyra tillfällen informerat utskottet om arbetet med *strukturfondsprogrammen*. Vid det första tillfället i mars 1995 lämnades en allmän orientering om arbetet med programmen. Vid de senare tillfällena har en mer detaljerad redovisning lämnats om arbetet. Viss skriftlig dokumentation har också lämnats.

Statssekreteraren Lena Häll-Eriksson och politiskt sakkunnige Mikael Sjöberg informerade utskottet i mars förra året om pågående arbete på *arbetsrätts* område. På detta område har utskottet som nyss sagts behandlat propositioner som innehåller förslag om införande av europeiska företagsråd resp.

införlivande av EG:s arbetstidsdirektiv. I dessa ärenden har ytterligare kontakter skett med regeringskansliet.

I april 1995 fick utskottet information av dåvarande statssekreteraren Laila Edholm om *jämställdhetsarbetet* inom EU, framför allt om förberedelsearbetet inför kvinnokonferensen i Peking. I samband med beredningen av betänkandet Jämställdhet (1995/96:AU1) återkom departementsrådet och chefen för jämställdhetsenheten i Socialdepartementet Mona Danielson den 17 oktober och informerade om EU:s fjärde handlingsprogram för jämställdhet mellan kvinnor och män. Programmet lades fast i juli 1995 och gäller perioden 1996–2000.

I slutet av mars 1996 erhöll utskottet information av bl.a. rättschefen i departementet, Per Virdesten, inför EU:s ministerrådsmöte mellan social- och arbetsmarknadsministrarna den 29 mars 1996.

Övrig information

Kännedom om aktuella frågor får utskottet även genom EU-nämndens föredragningslistor till sammanträdena i nämnden. I dessa ärenden men framför allt i ärenden som ännu inte hunnit så långt att de är föremål för behandling i nämnden får utskottet som nyss sagts information från regeringskansliet.

Genom EU-nämndens försorg har utskottet inbjudits att delta i EU-parlamentets motsvarande utskotts sammanträden när sysselsättningsfrågor varit föremål för diskussion. Utskottet har genom representation av presidiet deltagit i ett sådant möte i januari i år. Vid detta möte diskuterades två viktiga ämnen som utskottet har anledning att fortsättningsvis följa, nämligen frågan om det skall finnas särskilda bestämmelser i traktaten för sysselsättningspolitiken och frågan om grundläggande sociala rättigheter i traktaten. Båda dessa ämnen är viktiga inslag i den kommande regeringskonferensen, som började den 29 mars.

Utskottet och utskottskansliet var representerade vid ett seminarium i Rosenbad den 16 februari i år om EU:s social- och arbetsmarknadspolitik. Föreläsare var generaldirektör Allan Larsson från Europeiska kommissionen.

Utskottet har denna dag fått information av representanter för Svenska EU-programkontoret för utbildning och kunskapsutveckling om pågående arbete med vissa av programmen av särskilt intresse för utskottet.

Utskottets relationer till EU-nämnden

Utskottet är tveksamt till behovet av formalisering av samarbetet med EU-nämnden. I EU-nämnden sitter dessutom ordföranden i utskottet och ytterligare en utskottsledamot, vilka utsetts som representanter för sina resp. partier.

Samarbetet med Europaparlamentet

Utskottet har vid ett par tillfällen erhållit inbjudningar att delta i Europaparlamentets utskott för sysselsättningsfrågor. Utskottets ordförande har vid ett

Avslutande synpunkter

Som utskottet ser det ligger svårigheten i bevakningen av EU-frågorna däri att det är uppenbara problem med att få tillräcklig och adekvat information om vad som pågår i den mängd av arbetsgrupper som sorterar under rådet/kommissionen.

Det har därför inte varit möjligt för utskottet att följa ett ärende "hela vägen" från det att det först aktualiserats till dess att ett slutligt beslut fattats i EU.

Utskottet ser i och för sig en möjlighet till förbättring av informationen till utskottet t.ex. genom en mer kontinuerlig information från regeringskansliets sida av de tjänstemän som deltar i eller bevakar arbetsgrupperna inom EU.

Dessutom bör en snabb återrapportering göras till utskottet efter minister-rådsmöten, där ärenden inom utskottets beredningsområde behandlats. En särskild bevakning kan ske genom att den återrapportering som normalt görs till EU-nämnden på lämpligt sätt kommer till utskottets kännedom.

Det är som utskottet ser det viktigt att också utskottet självt är aktivt för att hålla sig informerat om vilka ärenden som kan komma att bli aktuella hos utskottet.

En sådan åtgärd för att hålla sig mer informerad och kunna påverka ärenden kan vara att utskottets ledamöter beslutar att vid bestämda tidpunkter ta upp vissa teman till belysning ur ett EU-perspektiv. Särskilt inbjudna personer med kunskap i ämnet skulle kunna medverka.

Genom besök vid Europaparlamentet kan utskottet konkret få en uppfattning om hur arbetet i parlamentet går till och hur adekvat information kan erhållas.

Utskottet avser att under hösten 1996 i mindre grupper besöka EU:s institutioner för att på plats få en uppfattning om det arbete som bedrivs där och hur kommunikationen med det nationella parlamentet skulle kunna förbättras.

Stockholm den 18 april 1996

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Johnny Ahlqvist

I beslutet har deltagit: Johnny Ahlqvist (s), Elver Jonsson (fp), Sten Östlund (s), Per Unckel (m), Berit Andnor (s), Kent Olsson (m), Martin Nilsson (s), Elving Andersson (c), Laila Bjurling (s), Patrik Norinder (m), Sonja Fransson (s), Christina Zedell (s), Christel Anderberg (m), Barbro Johansson (mp), Dan Ericsson (kds), Kristina Zakrisson (s) och Ingrid Burman (v).

Gotab, Stockholm 1996